

V N O N C W

MKB
Nederland

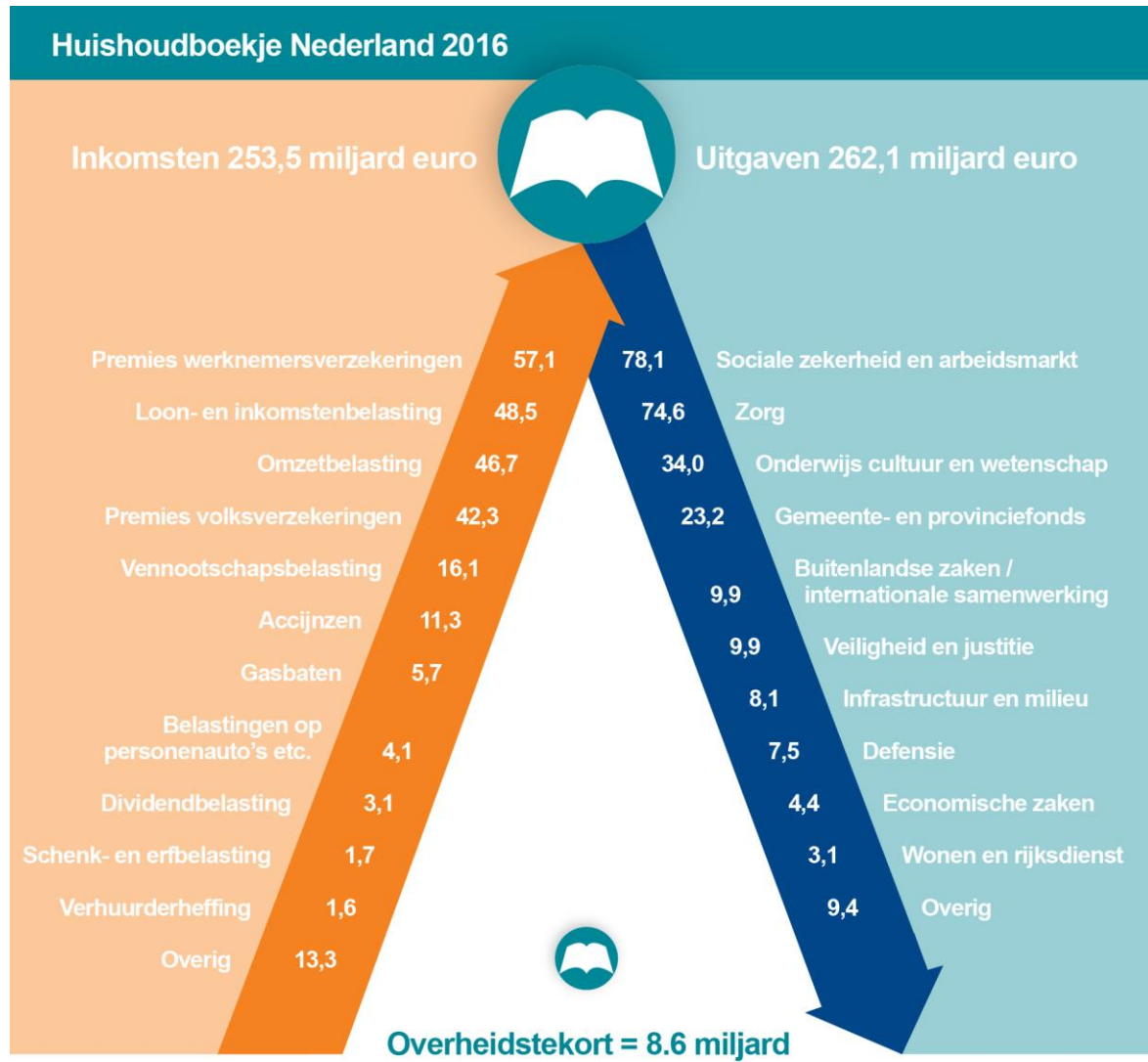

Prinsjesdag Nieuwsbrief 2015

---

dinsdag 15 september

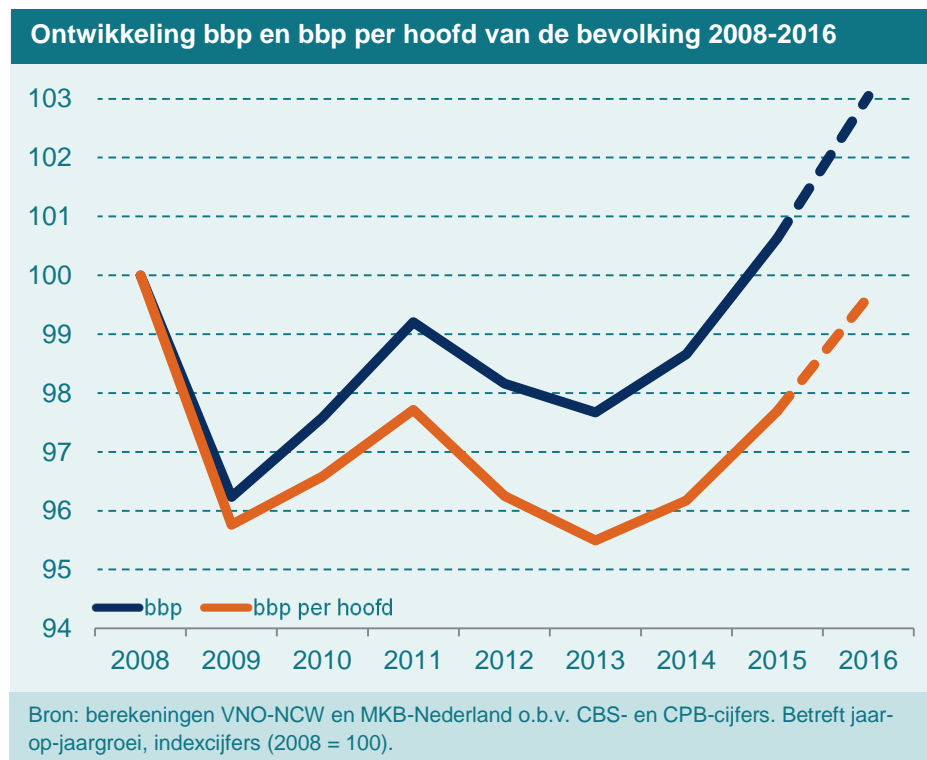
in miljard euro
Bron: Miljoenennota 2016

Prinsjesdag Nieuwsbrief 2015

Deze nieuwsbrief bevat diverse voor het bedrijfsleven relevante kabinetsvoornemens voor 2016. Het start met de economische perspectieven voor Nederland, zoals het Centraal Planbureau (CPB) die in de Macro Economische Verkenning 2016 raamt. Maatregelen en cijfers zijn echter onder alle voorbehoud.

1. Economisch beeld 2015 en 2016

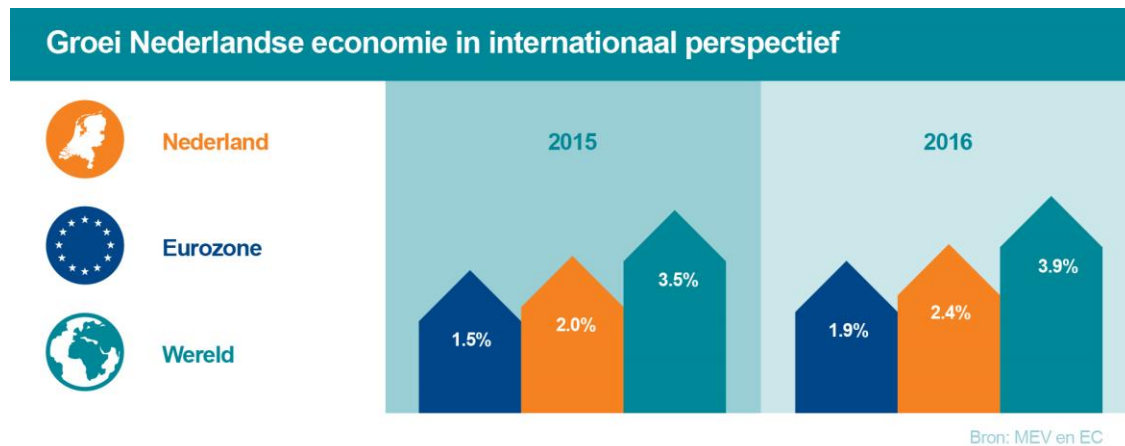

Het CPB verwacht een groei van de Nederlandse economie met 2 procent in 2015, en 2,4 procent in 2016. Na zeven jaren van de facto stagnatie komt het bbp – ons nationaal inkomen – dit jaar weer boven het niveau van 2008 uit. Het bbp per hoofd van de bevolking ligt dit jaar echter nog 2,5 procent lager dan in 2008. We zitten dus nog niet op het welvaartsniveau van voor de financiële crisis. De sectoren overheid en zorg zijn gedurende de crisis wel doorgegroeiwd. De bouw, en in beperktere mate de industrie, zijn nog niet terug op het niveau van vóór de crisis.

Hoewel ons welvaartsniveau weer bijna op het niveau van 2008 ligt, geldt dat niet voor de werkloosheid. Sinds eind 2008 is de werkloosheid opgelopen met ruim 300.000 personen tot een niveau van 620.000 personen in 2015. De werkloosheid is daarmee bijna twee keer zo hoog als eind 2008. Het arbeidsvolume in arbeidsjaren ligt in 2015 vergeleken met eind 2008 zo'n 2,7 procent lager. Dat is het gevolg van een krimp in de marktsector (-/-4 procent), terwijl de werkgelegenheid in de zorgsector in diezelfde jaren cumulatief met 5,7 procent groeide.

Internationaal economisch beeld

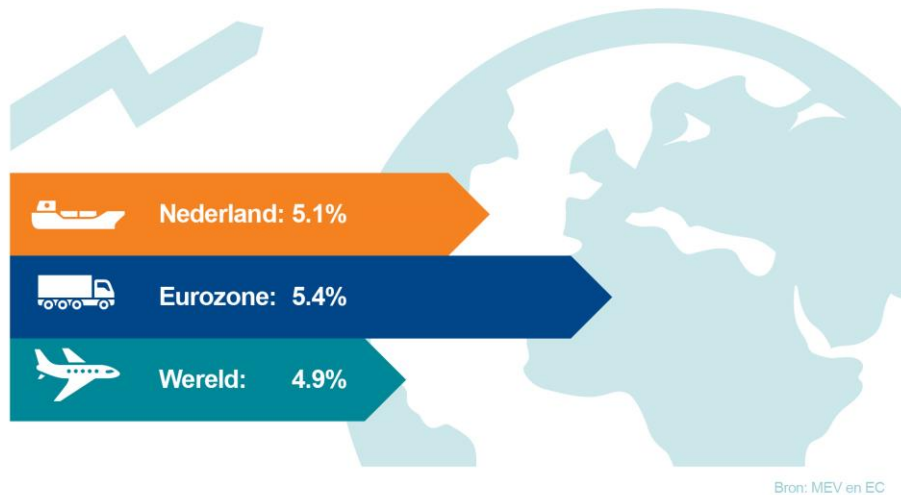
De groei van de wereldeconomie komt dit jaar naar verwachting uit op ongeveer 3,5 procent. De afgelopen jaren groeide de Chinese economie hard, in tegenstelling tot de Amerikaanse. Dit jaar lijkt er een omslagpunt te komen waarbij de Amerikaanse economie weer de weg naar boven gevonden lijkt te hebben. De Russische en Braziliaanse economie zullen dit jaar krimpen. Daarmee lijkt de glans vooralsnog van de zogenaamde BRIC-landen. Tegelijkertijd profiteert de wereldeconomie nog steeds van een lage olieprijs.

Export

De export van goederen en diensten groeit dit jaar met 3,7 procent en trekt volgend jaar verder aan naar 5,1 procent. De totale export van goederen en diensten groeit in 2015 hiermee minder dan in 2014 (4 procent). Maar de export van binnenlands geproduceerde goederen – met een hogere toegevoegde waarde – groeit dit jaar met 3,7 procent juist méér dan in 2014, en in 2016 wordt een groei verwacht van 5,3 procent.

Export 2016

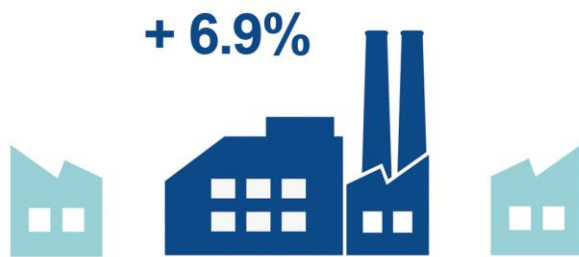
De lage euro maakt onze exporten voor landen buiten Europa goedkoper en dat verklaart voor een groot deel de hogere groei van de binnenlands geproduceerde uitvoer (die meer op landen buiten Europa is gericht dan de wederuitvoer). De voor Nederland relevante wereldhandel voor goederen groeit in 2016 met 5,4 procent.

Mutaties in %	2015	2016
Relevante wereldhandel	2,8	5,4
Export van goederen en diensten	3,7	5,1
Binnenlands geproduceerde export (excl. energie)	3,7	5,3
Wederuitvoer	4	6,6

Marktsector

De productie in de marktsector ontwikkelt zich beter dan de economie als geheel: dit jaar groeit de productie met 2,9 procent en volgend jaar met 3 procent. De investeringen van bedrijven groeien in zowel 2015 (met 6,8 procent) en in 2016 (met 6,9 procent), mede gedreven door de verwachte productiegroei in combinatie met de lage rente.

Bedrijfsinvesteringen stijgen in 2016 met 6.9%

Bron: MEV

De werkloosheid neemt volgens het CPB dit jaar slechts licht af met 40.000 personen, volgend jaar met 15.000 personen. Wel neemt het aantal banen flink toe: in totaal in 2015 en 2016 met 175.000 banen. Het werkgelegenheidsherstel wordt gedragen door de marktsector. De werkgelegenheid in het bedrijfsleven groeit dit jaar met 0,9 procent en volgend jaar met 1,3 procent. Het bedrijfsleven biedt zo werk aan bijna 140.000 personen extra in 2015 en 2016 (bijna 110.000 arbeidsjaren), terwijl de werkgelegenheid bij de overheid en de zorg nauwelijks groeit. Omdat de beroepsbevolking – het aantal mensen dat werkt of wil werken – tegelijkertijd ook groeit, daalt de werkloosheid maar beperkt. De arbeidsproductiviteit groeit met 1,9 procent in 2015.

Mutaties in %	2015	2016
Productie	2,9	3
Werkgelegenheid in arbeidsjaren	0,9	1,3
Arbeidsproductiviteit	2,0	1,7
Investerings bedrijven (excl. woningen)	6,8	6,9

Consumptie

Het CPB verwacht voor dit jaar een consumptiegroei van huishoudens van 1,6 procent en voor volgend jaar een groei van 1,9 procent. De groeiende consumptie is het gevolg van hoofdzakelijk (i) een aantrekkelijke woningmarkt (meer transacties en stijgend huizenvermogen), (ii) een herstellende arbeidsmarkt met als gevolg een toename van het reëel beschikbaar inkomen van huishoudens en (iii) de lastenverlichting van volgend jaar. De gemiddelde pensioenpremie daalt volgens het CPB in 2015 en stijgt licht in 2016. Huishoudens hebben meer te besteden en meer mensen werken.

Mutaties in %	2015	2016
Consumptie huishoudens	1,6	1,9
Inflatie (hicp)	0,5	1,1

Koopkracht

De contractlonen in de marktsector komen dit jaar met 1,3 procent boven de inflatie van 0,5 procent uit. De mediane koopkracht neemt dit jaar toe met zo'n 0,7 procent. De koopkracht van gezinnen stijgt in 2016 naar verwachting met zo'n 1,4 procent.

Mutaties in %	2015	2016
Mediane koopkracht	0,7	1,4
Contractloon marktsector	1,3	1,4

Ontwikkeling van de Nederlandse overheidsfinanciën

Het begrotingstekort zal dit jaar naar verwachting uitkomen op 2,1 procent. Volgend jaar daalt het begrotingstekort naar 1,4 procent. De staatsschuld neemt in beide jaren – voor het eerst sinds 2008 – af naar 64,5 procent van het bbp in 2016.

In % bbp	2015	2016
EMU-saldo	-2,1	-1,4
Overheidsschuld	66,4	64,5

Het komend jaar wordt 5 miljard euro ingezet voor het met name verlagen van de lasten op arbeid. Tegelijkertijd is voorkomen dat ondernemersfaciliteiten zijn versoberd. Verder zijn er extra uitgaven. Voor een deel betreft dit uitbreiding van het vaderverlof, waarbij het geen door werkgevers doorbetaald verlof betreft. Ook zal er meer geld beschikbaar komen voor kinderopvang/ peuterspeelzalen voor jonge kinderen. Extra gelden naar zorg en defensie zijn andere bestemmingen. Zo krijgt defensie in 2016 220 miljoen euro extra. Dat bedrag loopt op tot jaarlijks structureel 345 miljoen euro.

2. Fiscale wijzigingen voor bedrijfsleven

Specifieke fiscale voorstellen over innovatie, loonkosten, financiering mkb en woningmarkt staan bij de verschillende paragrafen vermeld.

Geen btw-verhoging of aantasting ondernemersfaciliteiten

In de plannen voor belastingherziening zijn geen lastenverschuivingen opgenomen, die eerder wel in discussie waren, zoals een hogere BTW of hogere gemeentelijke lasten. Ook zijn de ondernemersfaciliteiten niet versoerd.

Fiscale taakstelling zelfstandigen geschrapt

De eerder voorgenomen lastenverzwaring voor zzp-ers (fiscale taakstelling) van 100 miljoen euro voor volgend jaar is geschrapt.

Gelijktrekken tarieven verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken

De tarieven van de verbruiksbelasting op alcoholvrije dranken worden vanaf 1 januari 2016 gelijk getrokken en verhoogd naar een tarief van 7,91 euro per 100 liter. Nu zijn de tarieven voor water, sappen en siropen verschillend en lager dan die voor limonades. Tevens wordt het laagste tarief van de bieraccijns aan dat tarief gelijkgesteld. Ook komt het onderscheid in huishoudelijk en niet huishoudelijk gebruik voor de berekening van de verbruiksbelasting voor onder meer siropen en poeders te vervallen. Dit betekent een lastenverzwaring van 30 miljoen euro.

Wetsvoorstel uitbreiding fiscale eenheid vennootschapsbelasting

De fiscale eenheid Vpb wordt uitgebreid. De aanleiding hiervoor is een arrest uit juni 2014 van het EG-Hof van Justitie, waaruit blijkt dat Nederland de fiscale eenheid niet tot binnenlandse entiteiten mag beperken. In het wetsvoorstel wordt geregeld dat ook een fiscale eenheid mogelijk is:

- Tussen zustermaatschappijen in Nederland met een topmaatschappij in een ander EU-land (of land in de Europese Economische Ruimte (EER)).
- Tussen moedermaatschappij in Nederland en kleindochter in Nederland met tussenmaatschappij in een ander EU-land of land in de EER.

Het voorstel bevat ook een versoepeling voor het opnemen van vaste inrichtingen in een fiscale eenheid. Verder worden maatregelen getroffen om dubbele verliesverrekening te voorkomen. Die

raken alleen de in het wetsvoorstel geregelde fiscale eenheden. Bestaande fiscale eenheden worden ongemoeid gelaten, tenzij zij worden uitgebreid.

Regelgeving over country-by-country reporting (betaling aan overheden)

In de OESO is afgesproken dat vanaf 1 januari 2016 grote internationaal opererende ondernemingen aan de Belastingdienst moeten rapporteren over hoeveel belasting er in ieder land verschuldigd is en betaald wordt. Deze informatie wordt niet publiekelijk beschikbaar, maar dient voor belastingdiensten als risk-assessment tool. In het Belastingplan 2016 zullen voorstellen komen om deze informatie-uitwisseling tussen Nederland en andere landen te regelen.

Aanpassing van de Moeder-Dochterrichtlijn

De aangepaste antimisbruikbepalingen uit de Moeder-Dochterrichtlijn worden met het Belastingplan 2016 in de nationale wetgeving opgenomen.

Wetsvoorstel woningwaarderingstelsel – groter belang WOZ-waarde

De WOZ-waarde gaat een grotere rol spelen bij de vaststelling van de maximale huurprijs voor sociale huurwoningen. Huurder en verhuurder hebben daardoor beiden belang bij de WOZ-beschikking, maar die belangen zijn tegenstrijdig. In de lobby is een aandachtspunt de rechtsbescherming van de verhuurders. Komt een gemeente tegemoet aan het bezwaar van een huurder tegen de vastgestelde WOZ-waarde, dan moet de verhuurder een rechtsmiddel tegen de nieuwe WOZ-waarde hebben.

Vrijstelling Kolenbelasting

Als onderdeel van de met het Energieakkoord beoogde transitie naar een meer duurzame energievoorziening wordt de minst duurzame techniek voor kolengestookte elektriciteitsproductie in Nederland uitgefaseerd. Tegelijkertijd zal er per 2016 een vrijstelling komen in de kolenbelasting voor elektriciteitsopwekking. Deze vrijstelling zal leiden tot een verhoging van de energiebelasting. Deze verhoging zal zo worden verdeeld over de verschillende schijven voor aardgas en elektriciteit dat deze voor het grootste deel in de eerste schijven terecht komt en zal leiden tot zo minimaal als mogelijke verhogingen voor het bedrijfsleven.

Energiebelasting

Vooralsnog is de door ons bepleitte vrijstelling van energiebelasting voor het gebruik van aardgas als grondstof in mineralogische en metallurgische processen niet in het Belastingplan 2015 opgenomen. Bij de parlementaire behandeling zal dit alsnog moeten worden gerealiseerd.

Laag btw-tarief geneesmiddelen

Het kabinet wil een eenduidige afbakening van geneesmiddelen die onder het verlaagde btw-tarief vallen. Daarom wordt de toepassing van dat tarief afhankelijk van de voorwaarde dat een handelsvergunning in het kader van de Geneesmiddelenwet is vereist dan wel dat de geneesmiddelen behoren tot een categorie die van die voorwaarde is vrijgesteld.

Introductie prejudiciële procedure voor belastingzaken

Het kabinet stelt voor nu ook in belastingzaken een prejudiciële procedure in te voeren. Deze procedure bij de Hoge Raad bestaat in civiele zaken al sinds 1 juli 2012. De rechter kan aan de Hoge Raad lopende een geding een rechtsvraag stellen. De Hoge Raad beantwoordt die vraag in een zogenoemde prejudiciële beslissing.

Aanpassingen vpb-plicht overheidsondernemingen

Op 1 januari 2016 worden overheidsondernemingen Vpb-plichtig. De wetgeving wordt op enkele punten aangepast, o.a. om te voorkomen dat ondernemingswinsten van publiekrechtelijke rechtspersonen onbelast blijven door de onderneming onder te brengen in een commanditaire vennootschap.

Te onderzoeken vereenvoudigingsmaatregelen

Het kabinet gaat onderzoeken uitvoeren of voortzetten naar o.a. de kleine ondernemingsregeling in de btw, de teruggaafregeling oninbare vorderingen in de btw, de integratie van de Opslag Duurzame Energie in de energiebelasting en het gebruik van de scholingsaftrek in de inkomstenbelasting.

3. Belastingplan voor burgers

Overzicht belastingplan werkenden

Het kabinet zal de loon- en inkomstenbelasting verlagen met ongeveer 4,5 miljard euro. De lastenverlichting voor met name werkenden wordt als volgt vormgegeven:

- Een verlaging van de tarieven in de tweede en derde belastingsschijf van 42 procent naar 40,15 procent in 2016.
- Verhoging van de arbeidskorting (voor inkomens tot ongeveer 50.000 euro), van de inkomensafhankelijke combinatiekorting en de kinderopvangtoeslag.

- Een verhoging van het aangrijpingspunt van het toptarief van 57.585 euro naar 66.421 euro.
- Lastenverzwaring (en nivellering) door volledige afbouw van de algemene heffingskorting voor de hogere inkomens.

Belastingschijven

2015

Belastbaar inkomen meer dan	Maar niet meer dan	Totaal tarief
-	19.822 euro	36,5%
19.822 euro	33.589 euro	42%
33.589 euro	57.585 euro	42%
57.585 euro	-	52%*

2016

Belastbaar inkomen meer dan	Maar niet meer dan	Totaal tarief
-	19.922 euro	36,55%
19.922 euro	33.715 euro	40,15%
33.715 euro	66.421 euro	40,15%
66.421 euro	-	52%

* De aftrekbare kosten eigen woning zijn in het jaar 2015 aftrekbaar tegen een tarief van ten hoogste 51 procent.

Heffingskortingen werkenden (in euro's, tenzij anders vermeld)

	2015	2016
Algemene heffingskorting 10.000-30.000	2.203 – 1.967	2.230 – 1.747
Algemene heffingskorting 40.000-70.000 e.v.	1.735 – 1.341	1.267 – 0
Maximum arbeidskorting	2.220	3.103
Maximum werkbonus	1.119	1.119
Maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting	2.152	2.769

Bijtellingspercentages auto van de zaak voor privégebruik

2015

CO2-uitstoot	Bijtelling
0 gr/km	4%
1 t/m 50 gr/km	7%
51 t/m 82 gr/km	14%
83 t/m 110 gr/km	20%
111 en meer gr/km	25%

2016

CO2-uitstoot	Bijtelling
0 gr/km	4%
1 t/m 50 gr/km	15%
51 t/m 106 gr/km	21%
107 en meer gr/km	25%

Progressieve vermogensrendementsheffing (box 3) per 2017

Op 1 januari 2017 zal een progressieve vermogensrendementsheffing worden ingevoerd. De belasting zal worden bepaald aan de hand van drie stappen, namelijk:

1. de gemiddelde verdeling van het vermogen per schijf over spaargeld en beleggingen (de vermogensmix),
2. een voortschrijdend rendement voor spaargeld en voor beleggingen,
3. een vlak tarief van 30 procent.

Daarnaast wordt de vrijstelling verhoogd van 21.330 euro naar 25.000 euro. Deze wijziging is bedoeld om met name kleine spaarders te ontzien.

Afhankelijk van de grootte van het box 3 vermogen wordt een oplopend forfaitair rendement van 2,9 procent, 4,7 procent en 5,5 procent aangenomen. Deze forfaitaire rendementen staan echter niet vast, maar kunnen jaarlijks wijzigen als gevolg van de herijking. Op basis van deze parameters zullen vermogens vanaf ongeveer 250.000 euro meer box 3 heffing gaan betalen dan nu het geval is.

4. Innovatie , topsectoren, bedrijfslevenbeleid

WBSO

De Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) en Research en Development Aftrek (RDA) worden per 2016 samengevoegd tot één regeling, genaamd WBSO. Concreet betekent dit dat de huidige RDA, die via de Vpb liep, wordt geïntegreerd met de WBSO en via de loonheffing zal worden verrekend. Dit biedt een oplossing voor verzilveringsproblemen in de RDA voor (jonge) innovatieve mkb-bedrijven die nog geen winst maken. Ook zorgt de integratie voor eenvoudigere aanvraagprocedures en lagere administratieve lasten.

De taakstelling van 100 miljoen euro op het innovatie-instrumentarium en de dreigende verslechtering bij de integratie van de WBSO en RDA (technische bruto – netto kwestie) zijn van tafel, waardoor de nieuwe integrale regeling soepel ingevoerd kan worden. Hierdoor is er in 2016 100 miljoen extra beschikbaar, oplopend tot 115 miljoen in 2017. Verder wordt ter compensatie van het overhevelen van de RDA (in de Vpb, en dus een netto voordeel) naar de loonheffing (een bruto voordeel) de nieuwe WBSO met 85 miljoen verhoogd. De parameters van de nieuwe regeling zien er als volgt uit:

Parameter	WBSO 2015	Nieuwe WBSO
Eerste schijf tarief	34%	32%
Eerste schijf lengte	€ 250.000	€ 350.000
Tweede schijf tarief	14%	16%

Het forfait in de RDA gaat in gewijzigde vorm over naar de S&O-afdrachtvermindering. Vanaf 2016 is toepassing van het forfait niet langer afhankelijk van het aantal S&O-uren in de aanvraag. Bedrijven kunnen kiezen of ze het forfait willen toepassen. Die keuze geldt voor het hele kalenderjaar. Onder de geïntegreerde regeling geldt tot 1800 S&O-uren een forfait van 10 euro per uur en daarboven van 4 euro per uur. In de RDA was het forfait slechts toepasbaar voor maximaal 1800 S&O-uren op jaarbasis.

Met deze nieuwe parameters pakt de nieuwe WBSO-regeling voor de meeste bedrijven neutraal tot voordelig uit. VNO-NCW en MKB-Nederland zullen de vinger aan de pols houden of er typen bedrijven zijn die negatieve gevolgen ondervinden van deze integratie.

Dutch Venture Initiative

Het Dutch Venture Initiative (DVI) krijgt een vervolg. Eind september wordt het tweede fonds gestart. Het DVI is gericht op innovatieve ondernemingen die kampen met hoge (ontwikkel)kosten en (nog) lage opbrengsten.

Starters

Onder leiding van *special envoy* Neelie Kroes is Startup Delta actief om Nederland tot (internationale) toplocatie voor startups te maken. Inmiddels zijn er toolkits voor starters en is de online informatievoorziening voor buitenlandse en Nederlandse startups verbeterd via StartupDelta Portaal 2.0. Het komend jaar wordt verder gewerkt aan een internationaal bedrijven- en mentoren-netwerk, een Corporate launchpad netwerk en verbetering van de toegang van startups tot de overheid.

Aantrekken van innovatieve buitenlandse bedrijven

NFIA en de regionale ontwikkelingsmaatschappijen zullen onder het motto “Invest in Holland” meer inzetten op het aantrekken van innovatieve buitenlandse bedrijven uit met name de topsectoren Chemie, Agri&Food, HTSM, LSH en ICT. Deze buitenlandse bedrijven versterken de ecosystemen van de topsectoren en daarmee de aantrekkingskracht voor andere bedrijven.

Kennis over het mkb

De kennis en informatie over het Nederlandse mkb wordt verbeterd. In november presenteert EZ de “Staat van het mkb”. Tegelijkertijd reageert het kabinet op de Groeiagenda “Kansrijk!” van MKB-Nederland en VNO-NCW.

Moderne regelgeving en ICT

Het kabinet wil wet- en regelgeving wendbaarder en toekomstbestendiger maken, passend bij nieuwe ontwikkelingen in het bedrijfsleven. Dat is van belang met het oog op aanzienlijke – met name ICT gedreven – veranderingen in de maatschappij. Nieuwe business modellen, platforms en samenwerkingsvormen ontstaan. Hoe sneller de technologie innoveert, des te sneller te starre regelgeving *outdated* raakt. Bekeken wordt bijvoorbeeld hoe winkels en horeca beter gecombineerd kunnen worden. Ook wordt gekeken naar de wet- en regelgeving t.a.v. nieuwe particuliere woningverhuurinitiatieven en op welke wijze er meer ruimte gecreëerd kan worden voor experimenten. VNO-NCW en MKB-Nederland zien de wens van het kabinet om knellende regels te herzien en het gelijke speelveld te herstellen als waardevol. Wel moet het nodige tempo worden gemaakt én moet Nederland dit niet alleen doen, maar in Europees verband.

5. Kredietverlening en financiering

Financieringsregelingen

De afgelopen jaren heeft EZ een uitgebreid instrumentarium opgebouwd om in de kern gezonde bedrijven die problemen ondervinden bij het aantrekken van vreemd en eigen vermogen, te faciliteren. De financieringsinstrumenten omvatten zowel directe leningen, garanties op vreemd en eigen vermogen als aanbod van risicokapitaal. Deze regelingen blijven ook in 2016 overeind. Dit past bij de inzet van VNO-NCW en MKB-Nederland omdat financiering van het bedrijfsleven ook de komende periode nog aandacht behoeft.

Nationale Financieringswijzer en MKB Top over financiering

Het financieringslandschap voor het mkb is sterk aan verandering onderhevig. Naast het bancaire kanaal komt steeds meer financieringsaanbod beschikbaar. Ook de overheid heeft een aantal regelingen die ondernemers helpen bij het verkrijgen van de gewenste financiering. Al dit aanbod komt overzichtelijk beschikbaar op een publiek-privaat portaal van VNO-NCW, MKB-Nederland, Nederlandse Vereniging van Banken, Ministerie van EZ, KvK en RVO. De Nationale Financieringswijzer wordt een belangrijk eerste loket voor ondernemers die zoeken naar externe financiering. De Nationale Financieringswijzer wordt op 21 september door minister Kamp gelanceerd tijdens de MKB Top.

Reservering versterking eigen vermogen mkb per 2017

Het kabinet reserveert 50 miljoen voor een fiscale regeling die het aantrekkelijk maakt voor particulieren om te investeren in Nederlandse mkb-ondernemingen en startups. Naar verwachting stimuleert de regeling niet alleen directe investeringen door bijvoorbeeld familie of vrienden in een startende onderneming, maar ook investeringen via intermediaire fondsen. Fondsen kunnen kapitaal bundelen en daarmee aan een grotere vermogensbehoefte van een onderneming voldoen. Deze regeling wordt in de loop van volgend jaar concreet uitgewerkt en gaat in per 1 januari 2017.

Funding voor nieuwe aanbieders

Er is 400 miljoen euro aan garantieruimte beschikbaar om de *funding* van nieuwe mkb-financiers mogelijk te maken. Dit najaar komt daardoor naar verwachting via een aantal nieuwe aanbieders extra mkb-financiering beschikbaar.

6. Bouw en woningmarkt

Private kwaliteitsborging bouw

Eind 2015 komt het wetsvoorstel Kwaliteitsborging bouw naar de Tweede Kamer. Het voorstel omvat de invoering van een nieuw stelsel van toezicht en handhaving op het bouwproces. Binnen door de overheid vastgestelde kaders voeren marktpartijen de kwaliteitscontrole uit op o.a. de constructieve uitvoering. Dit stelsel vervangt het huidige toezicht door de gemeentelijke afdelingen voor bouw- en woningtoezicht. Er zal een fasegewijze invoering komen, waarbij wordt gestart met eenvoudige bouwwerken. De uitvoeringskosten en de inrichting van het nieuwe stelsel zullen goed moeten worden bewaakt.

Verhuurdersheffing

De verhuurdersheffing zal verhoogd worden van 1,3 miljard euro in 2015 naar 1,5 miljard euro in 2016, zoals al eerder door het kabinet was aangekondigd.

Verruiming mogelijkheden tijdelijke huurcontracten

Daarnaast worden de mogelijkheden voor tijdelijke huurcontracten verruimd. Zo komen er, analoog aan de campuscontracten, meer mogelijkheden om doorstroming te bevorderen bij woningen voor bepaalde doelgroepen. Daarnaast komt er een huurovereenkomst voor korte tijd, waarmee het makkelijker wordt om woningen voor korte tijd te verhuren.

Verlaging grens Nationale Hypotheek Garantie

De kostengrens van de Nationale Hypotheek Garantie wordt per 1 juli 2016 teruggebracht van 245.000 euro tot 225.000 euro. Dit is de laatste stap van de stapsgewijze afbouw van de tijdelijk verhoogde kostengrens. Vanaf 2017 wordt de kostengrens gekoppeld aan de gemiddelde woningwaarde.

Verlaging grens loan-to-value

In 2016 wordt, in lijn met de eerder aangekondigde hervormingen, de maximale loan-to-value van woninghypotheken met een procentpunt teruggebracht tot 102 procent.

Hypotheekrenteaf trek

Het maximale marginale tarief van de hypotheek-renteaf trek wordt in 2016 met een half procentpunt verder beperkt tot 50,5 procent.

Schenkingsvrijstelling naar 100.000 euro per 2017

De vrijstelling voor schenkingen van ouders voor de eigen woning van hun kinderen wordt bijna verdubbeld van 52.000 euro naar 100.000 euro. Om van de schenkingsvrijstelling gebruik te kunnen maken moet het kind tussen 18 en 40 jaar oud zijn en mag het bedrag alleen worden aangewend voor de aankoop van een eigen woning of de aflossing van de hypotheek.

7. Onderwijs

Groen beroepsonderwijs

Het kabinet is voornemens om vanaf 2016 28 miljoen te bezuinigen op het groene beroepsonderwijs (de Agrarische Opleidingscentra, AOC). Deze bezuiniging krijgt vorm door een korting op het reguliere budget van het mbo groen per 1 januari 2016, onder meer door afschaffing van de Regeling praktijkleren en de Groene plus. Dit kan er toe leiden dat de financiële continuïteit van de AOC's in het geding komt.

MBO

In het mbo is in 2016 en daarna jaarlijks 25 miljoen euro gereserveerd voor een excellentieprogramma en internationalisering. Nieuw in het mbo zijn de kwaliteitsafspraken, waarbij instellingen worden afgerekend op hun prestaties, zoals in het hoger onderwijs ook al het geval is.

Stimuleren van leven lang leren

Schooljaar 2016 start een experiment om via vraagfinanciering en flexibilisering in het deeltijd hoger onderwijs een leven lang leren van volwassen werkenden te stimuleren. Via o.a. erkenning van reeds verworven kennis en kunde, leren op de werkplek, deelcertificaten en modulair onderwijs kan het onderwijs beter inspelen op de vraag van werkenden. Dat moet leiden tot betere instrumenten om een leven lang leren te kunnen faciliteren in zowel het bekostigd als het privaat onderwijs.

Nationale Wetenschapsagenda

Dit najaar verschijnt de Nationale Wetenschapsagenda (NWA), die is opgesteld door een kenniscoalitie waar VNO-NCW en MKB-Nederland deel van uitmaken. Vanuit het bedrijfsleven is de inzet dat deze agenda het topsectorenbeleid verder versterkt en de samenwerking tussen publieke en private partijen verder intensiveert. Tegelijk dient de NWA extra investeringen in onderzoek verder te onderbouwen en aannemelijk te maken.

Vernieuwing Human Capital Agenda's / Techniepact

Om de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt in de technische sectoren en topsectoren te verbeteren is er gewerkt aan een gezamenlijke Human Capital Agenda. Daarbij zijn vier overkoepelende thema's geïdentificeerd, te weten Onderwijs & Innovatie, Leven Lang Blijven Leren, Imago & Instroom bevordering en Internationalisering. De komende maanden worden op basis van deze thema's acties opgesteld en geïmplementeerd. Ook voor het brede Techniepact wordt bekeken welke thema's vanaf 2016 specifiek de aandacht moeten krijgen.

8. Buitenlandse zaken, handel en ontwikkelingssamenwerking

Exportfinanciering

Op exportfinancieringsterrein wordt het investeringsinstrumentarium vereenvoudigd en flexibeler gemaakt. De subsidieregeling voor demonstratieprojecten, kennisverwerving en haalbaarheidsstudies wordt herzien en er komt een nieuw gedeelte gericht op investeringen. Het kennisgedeelte wordt ondergebracht onder de mkb-vouchersregeling (op dit moment o.a. missievouchers). Dit is een eerste stap. Gewerkt wordt aan voorstellen voor verdere vereenvoudiging en flexibiliteit in het instrumentarium met het oog op een level playing field met andere landen.

Handelsbevordering

Op het terrein van handelsbevordering is in de Dutch Trade & Investment Board (DTIB) ingestemd om te komen tot een nieuwe integrale aanpak van de handelsbevordering. Aan zowel publieke als private kant dienen de krachten gebundeld te worden om zo vanuit een strategie en missie onder één naam en logo te gaan opereren. Dit werken VNO-NCW en MKB-Nederland en de overheid het komend jaar verder uit. In de Rijksbegroting wordt deze exercitie aangekondigd.

Postennetwerk

De bezuiniging op het postennetwerk was al eerder in gang gezet. VNO-NCW en MKB-Nederland benadrukken het belang dat er voldoende capaciteit op de posten beschikbaar moet zijn voor economische diplomatie. Positief is dat belangrijke posten en de export zullen worden ontzien.

TTIP

Het kabinet is van mening dat Nederland met het Transatlantic Trade and Investment Partnership tussen de EU en de VS (TTIP) veel voordeel kan behalen, zowel voor consumenten (vergroting

productkeuze) als voor de werkgelegenheid. Bijna de helft van de Nederlandse werknemers is in dienst bij een bedrijf dat exporteert. Voor het kabinet dient voor Nederland wel aan belangrijke randvoorwaarden te worden voldaan, zoals het behoud van ons sociaaleconomisch stelsel en onze hoge normen op het gebied van mens, dier en milieu. VNO-NCW en MKB-Nederland zetten eveneens in op een ambitieus akkoord gezien het belang er van voor Nederland als exportland.

Voorzitterschap Europese Unie

In de eerste helft van 2016 zal Nederland het voorzitterschap van de Europese Unie (EU) bekleden. In die periode zullen 15 informele Raden van Ministers en circa 200 conferenties op ambtelijk en expertniveau in Nederland worden georganiseerd. Nederland zit al deze events voor en heeft daarmee de mogelijkheid om belangrijke accenten te leggen in het EU-beleid en een rol te spelen bij het formuleren van compromissen over wet- en regelgeving. Nederland zet zich daarbij in voor een EU die zich richt op hoofdzaken en die meerwaarde heeft voor Europese burgers en bedrijven. Een van de belangrijke opgaven daarbij is het scheppen van werkgelegenheid en economische groei. De strategische agenda van de Europese raad voor de komende 5 jaar reflecteert in belangrijke mate deze insteek. De 5 prioriteiten zijn: (i) een Unie van banen, groei en concurrentievermogen, (ii) een Unie die alle burgers activeert en beschermt, (iii) naar een Energie Unie met een toekomstgericht klimaatbeleid, (iv) een Unie van vrijheid, veiligheid en recht en (v) een Unie als sterke mondiale speler. Concrete resultaten op deze 5 doelstellingen wil het kabinet tijdens het voorzitterschap bereiken bereiken door zich te richten op 'hoofdzaken', 'innovatieve groei en banen' en 'verbinding'. Daarnaast biedt het EU-voorzitterschap een kans voor Holland Branding in Europa.

Het grote aantal bijeenkomsten biedt de mogelijkheid om gericht informatie te verschaffen over Nederland en de innovatieve kracht van het Nederlandse bedrijfsleven. VNO-NCW en MKB-Nederland bevorderen de mogelijkheden van aansluiting van het bedrijfsleven bij de relevante events die zullen worden georganiseerd in het kader van het voorzitterschap.

9. Infrastructuur, Milieu, Energie, Ruimtelijke ordening en Natuur

Infrastructuurfonds

Bij verschillende bezuinigingsronden de afgelopen jaren is bijna 23 miljard euro uit het infrastructuurfonds gehaald, uitgesmeerd over de looptijd van het infrafonds tot 2028. Hierdoor kunnen (vooralnog) geen extra middelen worden besteed voor onderhoud van de wegen, ook met

het oog op de constatering van de Rekenkamer dat deze middelen tekortschieten. Onze lobby is er daarom op gericht om in toenemende mate de knelpunten aan te pakken en het lange termijn perspectief voor aanleg en onderhoud van infrastructuur te handhaven.

Infrastructuurprojecten

De komende tijd zullen de volgende grote infrastructuurprojecten gaan starten:

- Amsterdam Zuidas dok: verbreding van de A10 en verbeteren van station Amsterdam Zuid als OV knooppunt (1,5 miljard euro).
- Ring Utrecht: verbetering van de capaciteit van de A27 en extra rijbanen op de A12 (1,1 miljard euro).
- Knooppunt Hoewelaken (A1/A27/A28) gericht op verbeterde doorstroming door extra rijbanen (0,7 miljard euro).
- A27 Utrecht – Breda: uitbreidingen op de plaatsen met de meeste knelpunten (0,8 miljard euro).

Ook zal de aanleg van een aantal nieuwe rijkswegen starten:

- Verbinding tussen de A13 en A16 ten noorden van Rotterdam, ten zuiden van Berkel en Rodenrijs en ten westen van Capelle aan de IJssel (1 miljard euro).
- A24, Blankenburgverbinding. Nieuw tracé en tunnel om de Beneluxtunnel te ontlasten (1,2 miljard euro).

Natuurbescherming

Eind 2015 zal de Eerste Kamer het voorstel voor de nieuwe Wet natuurbescherming gaan behandelen. Vlak voor de zomer heeft de Tweede Kamer het voorstel met grote meerderheid aangenomen. EZ streeft er naar om de nieuwe wet op 1 januari 2016 te laten ingaan. Het voorstel is in belangrijke mate een integratie van drie bestaande natuurwetten.

Postcoderoos

De regeling voor het lokaal opwekken van energie, beter bekend als de postcoderoosregeling, wordt in 2016 verruimd. De korting op de energiebelasting die voor deze regeling geldt, stijgt van 7,5 cent per kWh naar 9,0 cent per kWh in 2016. De regeling stelt bedrijven en consumenten in staat op lokaal niveau een speciale energiecoöperatie op te richten.

Ladder voor duurzame verstedelijking

IenM wil eind 2015/begin 2016 de ladder voor duurzame verstedelijking aanpassen. Deze ladder

dwingt overheden om bij de locatiekeuze voor nieuwe ruimtelijke projecten (bijv. een bedrijventerrein of winkellocaties) systematisch te onderbouwen of er behoefte is aan het project, of er mogelijkheden zijn in bestaand gebied en waar realistische nieuwe locaties zijn. Aanleiding voor de aanpassing is o.a. de onvoldoende afbakening van de toepassing.

Nieuwe Omgevingswet

Nu de nieuwe Omgevingswet is aangenomen, die 26 wetten op het gebied van milieu, water, bouwen, ruimtelijke ordening en natuur bundelt, zullen ook de uitvoeringsregels samengevoegd worden in vier algemene maatregelen van bestuur. Dit betreffen (i) het Besluit omgevingsrecht, (ii) het Besluit kwaliteit van de leefomgeving, (iii) het Besluit activiteiten leefomgeving en (iv) het Besluit bouwen en slopen leefomgeving. Dit kwartet vervangt onder meer het Bouwbesluit en het Activiteitenbesluit milieubeheer. 70.000 bedrijven met weinig milieugevolgen (zoals kantoren) zullen niet meer door het Rijk worden gereguleerd. Daarnaast zullen de Wet bodembescherming en de Wet geluidhinder in sterk vereenvoudigde vorm worden ingebouwd in de Omgevingswet.

10. Regeldruk, digitale agenda en mededinging

Regeldrukvermindering

Het kabinet zet in op vermindering van de regeldruk voor bedrijven en burgers met netto 2,5 miljard euro in 2017. Er is per 1 juli 2015 voor 2,37 miljard euro aan maatregelen in kaart gebracht, waarvan 1,35 miljard euro is gerealiseerd. Het kabinet zet in op maatwerkaanpak voor specifieke sectoren, op een hoger plan brengen van het Ondernemingsdossier en lagere toezichtslasten.

Dataproductie

Op 1 januari 2016 verandert de Wet bescherming persoonsgegevens. Ondernemers moeten dan significante datalekken melden aan de privacytoezichthouder (CBP, per 1 januari 'Autoriteit Persoonsgegevens'). Ook moeten ondernemingen lekken met significante consequenties voor de persoon daar melden. Tenslotte heeft het CBP per 1 januari 'boetebevoegdheid', met boetes oplopend tot 810.000 euro of 10 procent van de omzet. Het CBP stelt voor de lekken en de boetes nadere beleidsregels op.

Bij die nadere invulling moeten proportionaliteit en het creëren van rechtszekerheid voorop staan. Relevante lekken verdienen melding, zeker wanneer een persoon, klant of werknemer hierdoor aangedaan wordt. De beleidsregels moeten daarom een duidelijk en proportioneel onderscheid

maken tussen wel en niet te melden zaken. De beleidsregels die de condities voor een boete bepalen moeten duidelijkheid geven over de te verwachten hoogte en over proportionaliteit tussen boete, overtreding en schade.

Mededinging en duurzaamheid

De Beleidsregel Mededinging en Duurzaamheid wordt door het kabinet aangepast. Dit is in gang gezet nadat VNO-NCW en MKB-Nederland samen met andere ondernemings- en maatschappelijke organisaties een oproep aan minister Kamp en de Tweede Kamer hadden gedaan tot meer ruimte voor duurzaamheidsafspraken. Het huidige juridische kader biedt onvoldoende ruimte voor samenwerking en duurzaamheid. Ook is het voor ondernemers onduidelijk wat wel en niet mag, waardoor initiatieven niet van de grond komen.

Hogere boetemaxima ACM

Het wetsvoorstel om de boetemaxima van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) te verhogen wordt dit najaar in de Tweede Kamer behandeld en treedt naar verwachting in 2016 in werking. Doel van het wetsvoorstel is om de afschrikwekkende werking te versterken en zo concurrentie te bevorderen. Hier lijkt brede steun voor in de Kamer. Volgens VNO-NCW en MKB-Nederland is een verdere verhoging niet nodig, niet proportioneel en niet in lijn met het Europese mededingingsbeleid waarvan de boetes reeds voldoende afschrikwekkend zijn.

Evaluatie Wet markt en overheid

EZ heeft in 2015 de Wet markt en overheid geëvalueerd. Het kabinet stuurt de resultaten na Prinsjesdag naar de Tweede Kamer. VNO-NCW en MKB-Nederland zetten zich in om de wet op punten te verbeteren: o.a. de algemeen belang bepaling die de werking van de Wet uitschakelt moet verdwijnen, de Wet moet worden uitgebreid met een hoofdstuk over inbesteden, en publiek onderwijs moeten op gelijke voet kunnen concurreren. VNO-NCW en MKB-Nederland vinden dat de wet nu nog veel te veel ruimte biedt aan gemeenten en andere overheden om oneerlijke concurrentie aan te gaan met ondernemers.

Aanbestedingswet

In 2016 gaat de nieuwe Aanbestedingswet in. VNO-NCW en MKB-Nederland vragen in het bijzonder aandacht voor de toegang van het mkb tot overheidsopdrachten en de toepassing van de wet door aanbestedende diensten. De nieuwe Aanbestedingswet zal ook bestaan uit wijzigingen naar aanleiding van de implementatie van de Europese Richtlijn Overheidsaanbestedingen. Voorop staat dat de door het bedrijfsleven bepleitte en gerealiseerde verbeteringen nu ook in de

praktijk door het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen zullen worden toegepast.

11. Sociale zekerheid, arbeidsmarkt en pensioenen

Nieuwe rekenrente pensioenen

VNO-NCW en MKB-Nederland willen voorkomen dat pensioenpremies oplopen en zo op termijn de lastenverlichting van volgend jaar teniet doen. De nieuwe UFR (rekenrente) speelt daarbij een rol. Nederland hanteert voor pensioenfondsen een nationale UFR methode, die lager uitpakt dan de UFR van de EU voor verzekeraars.

Participatiewet

Voor de doelgroep van de banenafpraak zijn tussen gemeenten en sociale partners in de Werkkamer afspraken gemaakt om dit instrumentarium voor de gehele doelgroep zoveel mogelijk te harmoniseren. De afspraken zijn uitgewerkt in een wetsvoorstel tot harmonisatie van instrumenten in de Participatiewet dat in behandeling is bij het parlement. Het wetsvoorstel voorziet allereerst in de uniforme no-riskpolis van het UWV voor werkgevers die mensen uit de Participatiewet in dienst nemen die behoren tot de doelgroep banenafpraak. Deze no-riskpolis is al beschikbaar voor Wajongers. De tweede wijziging betreft een uniforme mobiliteitsbonus voor werkgevers die Wajongers of mensen uit de doelgroep banenafpraak vanuit de Participatiewet in dienst nemen. Het wetsvoorstel kent een horizonbepaling en geldt voor de periode 2016–2020.

Extra geld voor beschut werk

De komende vijf jaar komt er 20 miljoen euro per jaar extra beschikbaar voor beschut werk bij de sociale werkvoorziening, 100 miljoen in totaal dus. Dit jaar moeten de eerste 1600 beschutte werkplekken er komen. In 2045 moeten er 30.000 beschut werk plekken zijn.

Voor werkgevers is dit van belang in verband met het aan werk helpen van arbeidsgehandicapten. Mensen die vanuit de SW bij een werkgever zijn gedetacheerd tellen allen mee als daarvoor een nieuwe beschut werk plek wordt geschapen bij het SW bedrijf.

Nieuwe tegemoetkoming loonkosten laagbetaald werk

Er komt een nieuwe regeling voor een tegemoetkoming in de loonkosten van mensen met laagbetaald werk. Voor mensen die tot 110 procent van het minimumloon verdienen is dat 2000 euro maximaal per jaar; voor mensen die tussen 110 procent en 120 procent WML verdienen maximaal 1000 euro per jaar. Het moet gaan om mensen die minimaal 1248 uren op jaarbasis

hebben gewerkt. De werkgever hoeft geen aanvraag te doen voor deze tegemoetkoming: die wordt automatisch gestort. Er is voor deze regeling 500 miljoen euro per jaar uitgetrokken.

Arbeidsomstandigheden

De belangrijkste speerpunten voor 2016 zijn het programma zelfregulering, de arbeidsgerelateerde zorg en de ketenaanpak en de inzet van Nederland

Het programma zelfregulering ondersteunt kennisdeling en innovatieve projecten in branches en bedrijven. WWW.gezondeneiligwerken.nl is een digitale ontmoetingsplek voor bedrijven. Bij arbeidsgerelateerde zorg gaat het onder meer om vragen rondom het tekort aan bedrijfsartsen en de melding van beroepsziekten.

De ketenaanpak gezond en veilig werken stimuleert opdrachtgevers aandacht te schenken aan een goede werkomgeving. De regels voor opdrachtgevers in de bouw worden doorgelicht en mogelijk aangescherpt. Verder komen er regels voor opdrachtgevers in de asbestverwijderingsbranche.

Wat betreft het Nederlandse EU-voorzitterschap zet Nederland in op betere regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden. Nederland is voorstander van meer doelregelgeving en minder middelvoorschriften. Verder wil het kabinet een betere bescherming van werknemers tegen kankerverwekkende stoffen. Het kabinet bepleit daarom een aanpassing van de carcinogenenrichtlijn.

Payrolling

Het kabinet bereidt wetgeving voor om de arbeidsvoorwaarden van payrollwerknemers gelijk te trekken met de arbeidsvoorwaarden van mensen die rechtstreeks in dienst zijn van de inlener.

Minimumloon

Eind van dit jaar stuur het kabinet een nota naar de Kamer over een aantal aspecten van het wettelijk minimumloon. Dat betreft de handhaving, de wenselijkheid om te komen tot een minimum uurloon en het wettelijk minimumjeugdloon.

Premiekorting

Sommige bedrijven zijn te klein om van de huidige premiekortingsregelingen te profiteren. De Wet tegemoetkomingen loondomein moet deze problematiek oplossen door de premiekortingen om te

vormen tot loonkostenvoordelen.

Kinderopvang, peuterspeelzalen en kindgebonden budget

De kinderopvangtoeslag wordt verhoogd. Het kabinet trekt er vanaf 1 januari 2016 structureel 290 miljoen euro voor uit. Daardoor ontvangen alle ouders voor elk kind dat naar de opvang gaat meer kinderopvangtoeslag. Ook het kindgebonden budget valt in 2016 voor veel mensen iets hoger uit. Verder trekt het kabinet 60 miljoen euro uit zodat ook 2,5- tot 4-jarige kinderen van ouders die niet werken twee dagdelen naar de opvang kunnen.

Vader-/partnerverlof

Vanaf 2017 wordt het vader-/partnerverlof uitgebreid: in de eerste 4 weken na de bevalling mogen ouders bovenop de huidige twee dagen betaald kraamverlof aanvullend drie dagen betaald vader-/partnerverlof opnemen. Het kabinet maakt hier structureel 75 miljoen voor vrij.

12. Gezondheidszorg

Premie Zorgverzekeringswet

De inkomensafhankelijke zorgpremie die werkgevers moeten betalen, gaat volgend jaar omlaag naar van 6,95 procent naar 6,75 procent.

De inkomensafhankelijke zorgpremie die zelfstandigen betalen, gaat juist omhoog van 4,85 procent naar 5,5 procent. De nominale premie die alle verzekerden moeten betalen, wordt voor 2016 geraamd op 1243 euro. Dat is 85 euro meer dan in 2015. Zorgverzekeraars kunnen daar overigens van afwijken. De zorgtoeslag wordt in 2016 verhoogd met 6 euro per maand.

Extra geld langdurige zorg en dementie

Er komt structureel 210 miljoen euro beschikbaar om de zorg in de verpleeghuizen te verbeteren en ruimte te maken voor meer persoonlijke aandacht. Het kabinet investeert verder 32,5 miljoen euro in het Deltaplan Dementie. Dit plan voorziet in wetenschappelijk onderzoek naar de dodelijke hersenaandoening.

Volledige risicodragendheid zorgverzekeraars

Eerder maakte het kabinet al bekend dat vanaf 1 januari 2016 de risicodragendheid van zorgverzekeraars wordt opgevoerd. Per 2017 moeten zorgverzekeraars, zoals afgesproken in het regeerakkoord, volledig risicodragend werken.

13. Veiligheid en criminaliteitsbestrijding

Cyber security

Het kabinet blijft inzetten op een robuuste aanpak van cyberdreigingen, weerbare burgers en bedrijven en een snelle respons bij incidenten. Door uitvoering van de nationale cybersecuritystrategie wordt gewerkt aan het vergroten van de Nederlandse digitale weerbaarheid. Cybersecurity is ook een van de ambities tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap. Nederland is in Europa een van de koplopers op het gebied van cybersecurity, en wil dat ook blijven. De samenwerking met Europese publieke en private partners wordt versterkt. Belangrijk aandachtspunt is onder andere het nader uitdragen en uitwerken in EU-verband van *responsible disclosure* (het op verantwoorde wijze melden en afhandelen van lekken in hard en software) en het bevorderen van publiek-private samenwerking op Europees vlak om de digitale veiligheid te versterken.

Veiligheid vitale sectoren

Als uitvloeisel van de in 2015 afgeronde herijking vitale infrastructuur, worden in 2016 door overheid en vitale (private) organisaties weerbaarheid verhogende maatregelen genomen ter bescherming van de vitale infrastructuur. Het kabinet faciliteert daarnaast implementatie van maatregelen door de veiligheidsregio's via de gezamenlijke doelstellingen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Voor bedrijven in de vitale sectoren wordt nagegaan wanneer risico's voor de nationale veiligheid bij buitenlandse investeringen aan de orde (kunnen) zijn. Tevens wordt bekeken of het huidige instrumentarium voldoet om de nationale veiligheid te beschermen. In samenwerking met EZ wordt een proces ingericht om het verkrijgen van zeggenschap in vitale telecom-infrastructuur te kunnen beoordelen op gevolgen voor de nationale veiligheid. Interdepartementaal, in samenwerking met onder andere VNO-NCW, wordt gekeken naar de publiek-private samenwerkingsmogelijkheden.

Collectieve afwikkeling massaschade

Het kabinet werkt aan een wetsvoorstel 'collectieve afwikkeling massaschade'. Het wetsvoorstel heeft tot doel een efficiënte en effectieve collectieve afwikkeling van massaschade te bevorderen. Er zal een goede balans moeten komen tussen het belang van gedupeerden en het belang van verweerders om beschermd te worden tegen ongefundeerde of lichtvaardige massaclaims. Het ontstaan van een claimcultuur moet voorkomen worden.

Subsidie Stichting Geschillencommissie

De Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken (SGC) beoordeelt consumentenklachten. De SGC heeft op dit moment 54 geschillencommissies die op efficiëntie en deskundige wijze klachten over verschillende onderwerpen behandelen. De kosten voor geschillencommissies, die gedragen worden door brancheorganisaties, zijn afgelopen jaren flink gestegen waardoor het stelsel onder druk staat. Voor de houdbaarheid van dit stelsel van alternatieve geschillenbeslechting is het daarom belangrijk dat het ministerie van V&J de jaarlijkse subsidie voor de kosten van de koepelorganisatie op peil houdt. Afhandeling van klachten door het SGC zorgt immers voor minder instroom aan (duurdere) zaken binnen het rechtsbestel.

Europese consumentenrechten

De Europese Commissie komt eind dit jaar met een voorstel om de consumentenrechten verder te harmoniseren om grensoverschrijdende e-commerce gemakkelijker te maken. Het kabinet zal zich inzetten voor verdere harmonisering, waarbij vooral een garantietermijn van maximaal twee jaar belangrijk is voor het Nederlands bedrijfsleven.

Bijlage

Premies werknemersverzekeringen als percentage premieloon (onder voorbehoud)

Premie	Fonds	2015	2016
Awf	Algemene Werkloosheidsfonds	2,07	2,48
Sfn	Sectorfondsen (gemiddelde premie)	2,16	1,72
WHK	Werkhervattingskas	1,15	1,15
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds	5,25	5,91
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de overheid	0,78	0,78
Uniforme opslag kinderopvang		0,5	0,5
Zvw	Zorgverzekeringswet	6,95	6,75

Bron: SZW

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van VNO-NCW en de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland.

Postbus 93002

2509 AA Den Haag

T. 070 - 349 03 49 (VNO-NCW)

T. 070 - 349 09 09 (MKB-Nederland)

www.vno-ncw.nl

www.mkb.nl

Deze nieuwsbrief is met zorg samengesteld. Er kan echter geen enkele aansprakelijkheid worden aanvaard voor eventuele onjuistheden of onvolkomenheden. Vermenigvuldigen van (delen van) deze uitgave is toegestaan, mits met bronvermelding.